

Título: *Noticia de un secuestro*
Autor: Gabriel García Márquez
Editorial: Mondadori, Barcelona, 1996
Núm. pp: 327
Tamaño: 23 x 14

Dende hai xa algúns anos, a publicación dunha nova obra do colombiano García Márquez constitúe un acontecemento literario celebrado por milleiros de lectores e proxectado editorialmente como se dun best-seller se tratase. Iso aconteceu, por exemplo, en 1994 coa novela *Del amor y otros demonios* e, dous anos despois, con *Noticia de un secuestro*. Cómpre dicir, polo que se refire ó último dos citados títulos, que en diferentes medios xornalísticos o escritor declarara que estaba a escribir, había tempo dabondo, unha obra sobre a problemática do narcotráfico no seu país. Unha problemática teimudamente viva e actual que sitúa a Colombia no ollo do furacán da violencia, do crime organizado, dos atentados contra a clase política, dos asasinatos en masa de campesiños a mans da guerrilla ou do exército, dos enfrontamentos da policía contra as bandas armadas ó servizo dos grandes capos do comercio da droga. O resultado non é senón “el holocausto bíblico en que Colombia se consume desde hace más de veinte años”, en palabras do mesmo García Márquez.

Á hora de facer referencia a *Noticia de un secuestro* hai que ter en conta o belixerante compromiso político e social asumido de sempre polo escritor e reflectido non só nos seus posicionamentos ideolóxicos (expresados reiteradamente nos medios de comunicación e manifestos en significativas amizades como a de Fidel Castro) como cidadán e intelectual, senón tamén na temática dalgunhas das súas novelas e relatos. Doutra banda está a paixón polo oficio xornalístico, unha irrenunciable vocación do escritor, en constante entrecruzamento coa súa tarefa de narrador puro. Se na *Crónica de una muerte anunciada* (1981) o título evidenciaba a pegada do xénero xornalístico, convén non esquecer que o mesmo acontece co título de *Noticia de un secuestro* (1996) e que no apartado de “Gratitudes” que encabeza a obra fala o escritor do complexo proceso de investigación dos feitos e das numerosas entrevistas que fixo a moitos dos seus protagonistas directos. Un traballo de investigación xornalística baseado en sucesos de radical actuali-

dade no inmediato presente da vida colombiana.

A disposición do acontecer polo discurso narrativo, a indagación na situación e no estado anímico dalgunhas vítimas do secuestro (Maruja Pachón, Marina Montoya ou Beatriz Villamizar), a arquitectura xeral da historia e o pulso alcanzado pola narración en moitos intre, constitúen a dimensión narrativa da obra, que por todo o demais -en particular pola nula presenza da imaxinación creadora, pola falla de ficcionalización- amosa a súa línea de reportaxe ou crónica centrada nun suceso (o secuestro dunha decena de persoas, algunhas delas representativas de sectores influentes da vida colombiana) que tivo desacougado o país e determinou unha estratexia de accións e reaccións que implicou o mesmo presidente César Gaviria, o seu goberno, o poder xudicial e o famoso narcotraficante Pablo Escobar.

A narración flúe por dous vieiros: un, dotado de tensión dramática, é o das vítimas, dos secuestrados; outro, o daqueles que moven os fíos, dende diferentes ámbitos de poder, para arranxa-la situación. Como novela do real ou crónica/reportaxe novelada podemos catalogar esta obra, na que botamos moito de menos a imaxina-

ción, a fantasía, a capacidade fabuladora e a poderosa e engaiolante expresividade do escritor.

Froito dun compromiso ético-ideolóxico, *Noticia de un secuestro* pertence á literatura da violencia. Está, por exemplo, na mesma órbita do que ten feito Vargas Llosa en obras como *Lituma en los Andes* ou *Historia de Mayta*, novelas nas que o terrorismo desencadeado polo movemento Sendero Luminoso constitúe unha particular clave temática. A diferenza esencial é que Vargas Llosa novelou os feitos, mentres que García Márquez preferiu ofrecer un testemuño puntual e documentado, axustado con precisión ós sucesos, pero pobre no tocante á ficción literaria como creación autónoma da imaxinación do escritor.

Aínda que mantén o interese do lector, *Noticia de un secuestro* non figurará, de certo, entre as obras máis memorables de García Márquez. A meirande parte dos seus lectores agardan o outro García Márquez, o novelista imaxinativo e fantástico fabulador, o autor de *El amor en los tiempos del cólera* ou *Del amor y otros demonios*, tan diferente ó que rematamos de ler.

Luís Alonso Gargado